

Milliyetçilik Akımı

– Halit Durucan · 10 Temmuz 2024

Geçmişten Günümüze Milliyetçilik Akımı:

Milliyetçilik kavramı, geçmişten günümüze kadar farklı yorumlarla ideolojik bir yapıya büründürülmüş anlayıştır. Her milletin milliyetçilik anlayışı temelde aynı özellikleri içermektedir. Bugün dünyada bazı ideolojiler, milliyetçiliği ırkçılık olarak görmektedir. Bunun sebebi de; ideoloji temelli siyasi hareketlerin milliyetçiliği ırkçılığa dayandırmalarıdır. Bazı ideolojik hareketler, milliyetçiliği ırkçılığa dayandırmasa da rakipleri tarafından ırkçı olmakla suçlanmaktadır.

Geçmişte milliyetçilik üzerine kapsamlı doktrinler geliştirilmiş, bu ideolojileri dünyada olduğu gibi ülkemizde de bu milliyetçi doktrini sahiplenen siyasi partiler ortaya çıkmıştır. Geçmişte ülkemizde, sağ-sol çatışmaları yaşanmış, pek çok genç bu çatışmalarda hayatını kaybetmiştir. Bu amansız anarşi döneminde sol ideolojiler milliyetçileri 'faşist-kafatasçı' olmakla suçlarken, milliyetçiler de solcuları 'komünist' olarak suçlamıştır.

12 Eylül 1980 yılında Orgeneral Kenan Evren önderliğinde ülke yönetimine el konulmuş, anarşi sona ermiştir. Yargılamalar sonucunda sağcılardan da solculardan da gençler idam edilmiştir.

Şu anda dünya genelinde milliyetçilik akımı devam etmektedir. Farklı yorumlanan milliyetçilik anlayışını tarihi süreç içinde sorularla kısa ve öz tanımaya çalışalım:

Milliyetçiliğin tarihçesi:

Modern milliyetçi düşünce 1789-1799 Fransız Devrimi'nin fikirlerinden doğmuştur. Avrupa tarihindeki ilk milliyetçi hareketlere, I. Napolyon istilası (1804-1815) altındaki Almanya'da rastlanır. Aynı yıllarda, Rus işgalindeki Polonya'da güçlü bir milliyetçi akım doğdu.

Türk Milliyetçiliği ne zaman başladı?

Türkiye'de siyasal anlamda milliyetçilik ise 1904 yılında Kazanlı Yusuf Akçura tarafından yazılan Üç Tarz-ı Siyaset adlı makalenin yayınlanması ile başladı. Ziya Gökalp'in fikri önderliğini yaptığı Türkcülük, İttihat ve Terakili meşrutiyet ve daha sonra Cumhuriyet döneminde ön plana çıkmıştır.

Türk milliyetçiliği nedir?

Türk milliyetçiliği, ulusal veya etnik tanımlarla Türk milletinin ilerlemesini, gelişmesini amaçlayan siyasi bir görüştür. Türkcülük ile aynı olmayıp, içinde Türkcülük dâhil olmak üzere çeşitli Türk milliyetçisi ideolojileri barındırır.

Alman milliyetçiliğinin temeli nedir?

(Almanca: Deutscher Nationalismus veya Deutschnationalismus), Alman ulusu, değerleri, kimliği ve kültürü üzerindeki milliyetçilik. Alman milliyetçiliği, Reform sonucu başladı, Martin Luther ile Alman kültürü ve edebiyatı yaygınlaştı, sosyal olarak güçlendi.

Milliyetçilik nedir?

Milliyetçilik ya da ulusçuluk, belirli bir milletin çıkarlarını, özellikle egemenliğini ve özyönetimini kazanmayı, daha sonra bunu ilelebet sürdürmeyi amaçlayan ideolojik fikir. Bir başka anlamı da bir milletin milli benliğinin bilincine varması ve ülke bütünlüğünü sağlaması ve yükseltmesi ilkesidir.

Atatürk'ün milliyetçilik anlayışı nasıldır?

Atatürk'ün tanımladığı milliyetçilik; din ve ırk ayrımı gözetmeksizin, ulus tanımını vatandaşlık ve üst kimlik değerlerine dayandıran sivil milliyetçi bir vatanperverlik anlayışıdır.

Milliyetçilik neden önemli?

Atatürkcülüğün en önemli ilkelerinden biri de milliyetçiliktir. Bu ilke, Millî Mücadele'nin doğuşunda ve başarıya ulaşmasında başlıca rolü oynamıştır; zira yeni kurulan devlet, artık milletler topluluğuna değil, sadece Türk unsuruna dayanıyordu, bu sebeple ulus devletti, millî bir devletti.

Devlet milliyetçiliği nedir?

Devlet milliyetçiliği, genellikle (ama her zaman değil) etnik milliyetçilikle birleştirilmiş sivil milliyetçiliğin bir çeşididir. Milletin, devletin korunmasına ve gücüne katkıda bulunanlardan oluşan bir topluluk olduğunu ve bireyin bu amaca katkıda bulunmak için var olduğunu düşünür.

Milliyetçi sağ mı, sol mu?

Sağ ideolojinin ana belirleyicilerini düşünürsek, siyasal düzlemde tartışılan konular için önemli çıkarımlar yapmamız mümkün olabilir. Sol çizgide olan bireylere ve partilere kıyasla sağ akım siyaset; milliyetçilik, din, ahlâk ve geleneksel değerler üzerinden korumacı bir yaklaşım ile siyaset üretmektedir.

Felsefi anlamda milliyetçilik:

Genel olarak milliyetçiliğe baktığımız zaman bu kavram çeşitli içerimler barındırmaktadır. Öncelikli olarak milliyetçilik, evrensel değerler içerisinde bir toplumun kendi değerlerini benimsemesi ve önemsemesi olarak ele alınabilir. Kısaca bir toplumun "kendiliğini" ortaya koyması, kendi olmasıdır.

Sosyolojik anlamda milliyetçilik:

Sosyolojik ve psikolojik bir olgu olarak milliyetçilik, birbiriyle uyumlu hem kişisel hem de toplumsal bir kimlik oluşturma girişimidir. Milliyetçiliğin en önemli unsurlarından biri egodur. Ego (ben) milliyetçiliğin merkezinde yer alır.

Milliyetçilik ile ırkçılık arasındaki fark nedir?

İrkçılık, genetik birliktelik sağlamadığı insanları köleleştirmeye, ucuz işçi olarak çalıştırmaya dayalıdır. Milliyetçilik ise aynı kültür ve dil üzerinde birleşen herkesi genetik kod ayırt etmeksizin üretime adaletli bir şekilde ortak etmeyi amaçlar tek düsturu ise vatana ihanet edilmemesidir.

Tarihi süreç içerisinde gördüğümüz üzere milliyetçilik anlayışı her ülkenin kuruluş ülküsüne göre anlam kazanmış-tır. Bu sebeple; biz Türkleri ilgilendiren yönü de kendi özümüzden yoğrulup, ortaya çıkan milliyetçilik anlayışıdır. Bu sebeple; bağımsızlık, vatan sevgisi, kültürel ve dini değerlere bağlılığın yanı sıra devlet ve millet menfaatlerinin kişisel menfaatlerin üstünde tutulmasıdır. Tam olarak ifade etmek gerekirse yukarıda belirtildiği üzere Atatürk'ün tarifini yaptığı milliyetçilik anlayışı biz Türklerin kabullendiği milliyetçilik anlayışı olmalıdır.

Bazı dinci-yobaz çevreler, "Ne Mutlu Türk'üm Diyene" sözünü de anlamaktan uzak oldukları için bu önemli sözü eleştirmektedirler. Oysa bu sözün tarihi arka planını anlayabilselerdi bu söze hamasetle yaklaşmazlardı. Buradan hatırlatalım ki; bu öz cümle Mustafa Kemal'in 1933 yılındaki Cumhuriyet Bayramı kutlamalarında verdiği Onuncu Yıl Nutku'nun son cümlesidir. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun ilk yıllarında bağımsızlığa kavuşmak ve ülkemizin gelişimini temin etmek için gerekli olan kimlik duygusunu ortaya çıkarmak amacıyla söylemiştir. Bu anlamı yüce sözün neresi bu dinci-yobaz ve Türklüğe husumet duyan çevreleri rahatsız etmektedir?

Bu zihni karanlık çevreler şunu bilmelidir ki; Türklük bilinci, bu vatani milletiyle birlikte ayakta tutan, emperyalist güçlere karşı dirençli bir bariyerdir. Bu ülkeden Türklük bilinci yok edildiğinde müstemleke bir ülkeye döneriz. Bu karanlık güçler, emperyalistlerin oyuncağı olmaya gönüllü oldukları için Türklüğe, Atatürk'e ve Cumhuriyet rejimine büyük bir kin beslemektedir. Ancak bunu başaramayacaklardır.

Sözlerimi Ata'mızın şu veciz sözleriyle noktalıyorum:

Beni olağanüstü bir kişi olarak yorumlamayınız. Doğuşumdaki tek olağanüstülük Türk olarak dünyaya gelmemdir. Ülkeniz sizindir, Türklerindir. Bu ülke, tarihte Türk'tü bugün de Türk'tür ve sonsuza dek Türk olarak yaşayacaktır.